

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
30 september 2025

Ons kenmerk
PZH-2025-879843091
DOS-2024-0003604

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Alliantie BVLOS Testgebied Tekenmoment 8 oktober

Geachte Statenleden,

In onze verzamelbrief Luchtvaart van 22 augustus 2024 (PZH-2024-859019604) hebben wij u geïnformeerd over de aanwijzing van het gebied tussen Katwijk en de haven van Rotterdam als voorkeursgebied voor BVLOS-dronesvluchten (Beyond Visual Line of Sight, oftewel vliegen buiten zicht van de piloot) en over het initiatiefnemerschap van de provincie Zuid-Holland voor het doorlopen van het wijzigingsproces luchtruim en vliegprocedures (hierna: het 5.11 proces).

Met deze brief informeren wij u over de vervolgstappen die de provincie inmiddels heeft gezet en over de *“Bestuursovereenkomst Alliantie BVLOS Testgebied boven de Noordzee met transferroute van en naar Unmanned Valley”* met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en het Ministerie van Defensie, die op 8 oktober 2025 is ondertekend.

Het 5.11 proces en de bestuursovereenkomst

In haar rol als initiatiefnemer en projecteigenaar, is de provincie gestart met het doorlopen van het 5.11-proces uit de Wet luchtvaart. Dit proces kent vijf stappen:

1. het indienen van de initiatiefaanvraag;
2. het opstellen van een Plan van Aanpak (inclusief participatieplan);
3. het uitwerken van dit plan tot een ontwerpdocument;
4. de juridische wijziging en goedkeuring;
5. publicatie in de luchtvaartgids (AIP).

Op 1 mei 2025 heeft de beleidseenheid ATM van het ministerie van IenW en het ministerie van Defensie – die de regels en richtlijnen voor luchtverkeersmanagement (ATM) vaststelt – het Plan van Aanpak BVLOS Testgebied goedgekeurd. Daarmee is fase 2 van de 5.11-procedure afgerond en is de provincie gestart met fase 3: de planuitwerking.

Omdat dit testgebied het eerste – en voorlopig enige – van zijn soort in Nederland wordt, en nationaal een unieke kans biedt om structureel op lange afstand buiten het zicht van de piloot te vliegen, hebben de provincie Zuid-Holland, het ministerie van IenW en het ministerie van Defensie besloten een alliantie te vormen, en hiervoor een bestuursovereenkomst te ondertekenen.

Met deze overeenkomst bekrachtigen de partijen hun samenwerking rond het BVLOS-testgebied boven de Noordzee, met een transferroute van en naar Unmanned Valley. Voor de provincie was co-financiering van het project door IenW en Defensie ook onderdeel van de vorming van de alliantie. Op basis van deze bestuursovereenkomst brengt iedere alliantiepartner eenmalig € 100.000,- in, ter financiering van fase 3 tot en met 5 van de procedure 5.11.

De ondertekening heeft plaatsgevonden op 8 oktober 2025 bij Unmanned Valley (UMV) in Katwijk. Deze locatie is gekozen vanwege de rol van UMV als start- en landingspunt voor de BVLOS-vluchten én als belangrijke innovatiehub en huisvesting voor dronebedrijven in Zuid-Holland.

Belang voor Zuid-Holland

Het BVLOS-testgebied boven de Noordzee is van nationaal belang voor de doorontwikkeling van BVLOS-toepassingen, maar betekent ook een unieke positie voor Zuid-Holland en voor Unmanned Valley in Katwijk. Zuid-Holland wordt dé plek voor bedrijven en onderwijsinstellingen om drones en andere onbemande technologie te testen. De behoefte aan zo'n omgeving is groot: bedrijven uit andere regio's in Nederland, maar ook uit België, Duitsland en Denemarken, tonen al belangstelling. Daarmee ontwikkelt Unmanned Valley zich tot hét nationale fieldlab en campus voor drones, met sterke samenwerkingsverbanden met universiteiten, onderzoeksorganisaties en overheden.

Daarnaast is het testgebied van groot belang voor Defensie en de Nederlandse industrie. Het biedt ruimte om geavanceerde drones te ontwikkelen en te testen in realistische omstandigheden. Dit versterkt de operationele inzetbaarheid en veiligheid van de krijgsmacht en bevordert samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven. Zo draagt het BVLOS-testgebied niet alleen bij aan innovatie en werkgelegenheid in Zuid-Holland, maar ook aan de technologische en strategische positie van Nederland als geheel.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

- Plan van Aanpak BVLOS Testgebied: rapport PZH-2025-872237090 d.d. 7 april 2025 met titel "Realisatie BVLOS test- en experimenteergebied boven de Noordzee - Plan van Aanpak
- Bestuursovereenkomst Alliantie BVLOS Testgebied boven de Noordzee met Transferroute van en naar Unmanned Valley